

PLA INTEGRAL DE ROCAFONDA – EL PALAU

2001 – 2007 (versió 7.0)

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	3
2. INTRODUCCIÓ. JUSTIFICACIÓ.....	4
<i>Pla integral: proposta experimental.....</i>	<i>4</i>
<i>Característiques de la intervenció.....</i>	<i>5</i>
3. SITUACIÓ I DIAGNÒSTIC.....	7
CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ DE ROCAFONDA I DEL PALAU-ESCORXADOR.....	7
<i>Evolució de les grans magnituds demogràfiques.....</i>	<i>7</i>
CARACTERÍSTIQUES SOCIODEMOGRÀFIQUES DE LA POBLACIÓ.....	10
HABITATGE	17
EQUIPAMENTS.....	17
ASSOCIACIONISME	20
FORMACIÓ.....	20
ACTIVITAT ECONÒMICA	21
MERCAT LABORAL.....	23
4. DELIMITACIÓ DEL TERRITORI D'INTERVENCIÓ	27
5. PARTICIPACIÓ I CONCERTACIÓ CIUTADANA.....	27
OBJECTIUS DE LA PARTICIPACIÓ	28
COM?.....	28
6. OBJECTIUS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES.....	30
7. LÍNIES ESTRATÈGIQUES	31
8. MESURES	33
9. ORGANITZACIÓ DEL PLA INTEGRAL.....	36
<i>CONSELL DEL PLA INTEGRAL.....</i>	<i>36</i>
<i>OFICINA PLA INTEGRAL.....</i>	<i>36</i>
<i>COMISSIÓ TÈCNICA MUNICIPAL.....</i>	<i>37</i>
<i>COMMISSIONAT.....</i>	<i>37</i>
<i>LA TAULA D'ENTITATS.....</i>	<i>37</i>
10. MECANISMES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ.....	38

1. Presentació

L'any 1999, l'Associació de Veïns de Rocafonda va prendre la iniciativa de proposar a l'Ajuntament de Mataró l'elaboració d'un pla estratègic d'intervenció al barri de Rocafonda. L'objectiu d'aquest pla havia d'ésser la transformació del barri, a partir de la millora de les seves infraestructures i de les condicions de vida de la seva població. L'Ajuntament va acceptar la proposta i, així, es va endegar el llarg procés d'elaboració d'un primer document en què es definien els grans objectius del pla, una primera proposta de línies estratègiques, així com la metodologia que calia emprar, de caire participatiu.

Aquest primer document del Pla Integral de Rocafonda va ser presentat a discussió el passat mes de març de 2001 i va donar pas a un procés de desenvolupament del Pla que s'ha realitzat a partir de les aportacions directes rebudes dels integrants de les entitats del barri, constituïts en una Taula d'Entitats, dels equips tècnics de l'Ajuntament i gràcies a l'aprofitament d'altres experiències semblants desenvolupades arreu d'Europa.

Fruit d'aquest procés, s'ha pogut elaborar el present document que des del passat mes de setembre de 2001 s'ha donat a conèixer a entitats, grups polítics i tècnics municipals per sotmetre'l a debat i contrastar-lo, perquè pugui ser possible ratificar-lo definitivament a principis d'enguany. Al seu torn, el procés d'aprofundiment en el coneixement de la realitat del barri de Rocafonda ha permès la detecció de necessitats semblants al barri veí del Palau, fet que ha donat lloc a la inclusió d'aquest barri en el procés d'intervenció. Així doncs, el Pla de Rocafonda ha esdevingut, finalment, el Pla Integral de Rocafonda-el Palau.

2. INTRODUCCIÓ. JUSTIFICACIÓ

Pla integral: proposta experimental

El fet de dissenyar un Pla Integral respon a la lògica de les **propostes integrals per al desenvolupament urbà**. Fruit de les transformacions que experimenta la societat a nivell econòmic, social i cultural, les realitats de les ciutats i els barris són cada vegada més complexes, i requereixen tant respostes globals com la creació de nous instruments per a la seva gestió. És evident que les polítiques i programes que s'estableixen per donar resposta a les noves demandes o necessitats de la població, com és el cas de la millora i cohesió d'un territori concret, no poden reduir-se únicament a projectes especialitzats i sectorials, sinó que cal cercar mecanismes i estratègies d'intervenció política com els que defineixen en les propostes integrals per al desenvolupament urbà.

Aquesta metodologia dissenya les intervencions necessàries en àrees determinades de les ciutats, de tal manera que puguin arribar a constituir un conjunt de mesures globals destinades a millorar la realitat específica sobre la qual s'actua. Així doncs, actuacions com ara la rehabilitació d'habitatges i espais públics, la millora en la dotació de serveis, la reurbanització, els programes socials i culturals o la regeneració de l'activitat econòmica, són alguns dels elements presents en aquestes propostes integrals per al desenvolupament urbà.

Com veurem a continuació, els eixos vertebradors d'aquest tipus de programes integrals ens indiquen que, malgrat seguir una metodologia comuna, cadascun d'aquests plans s'adapta a les característiques de la realitat a la qual s'aplica. Aquests eixos són els següents:

- **Possibilitar intervencions integrades a nivell territorial.** Respon a un enfocament global que ha de tenir en compte les dinàmiques de diversitat i complexitat del territori, de tal manera que les actuacions que s'hi duguin a terme, com per exemple la regeneració econòmica, programes socioculturals com la potenciació dels recursos humans o la regeneració urbana, han de contemplar la creació de sinèrgies que permetin un impacte a nivell territorial i no només a nivell sectorial.
- **Possibilitar el treball transversal i interdisciplinari,** atès que és un element fonamental per tal d'afavorir la implicació dels diferents agents (serveis municipals i organismes autònoms de l'administració local, altres administracions, entitats i associacions) en la coordinació de les seves tasques, per poder donar respostes més globals i més adaptades a les realitats sobre les quals s'actua.
- **Definir el marc concret d'intervenció.** La concreció i definició d'un territori, com pot ésser un barri, és important per poder aconseguir els efectes de proximitat i complementaritat necessaris per motivar i impulsar la participació i coordinació, atès

el fet que els participants en els processos poden observar-ne els resultats de forma directa.

- **Definir projectes concrets.** La motivació dels participants hauria de definir-se en projectes concrets, i no pas en quelcom abstracte, dels quals, seguint la metodologia de la planificació estratègica, caldria definir els objectius, les actuacions, els agents i els interlocutors.
- **Afavorir la participació ciutadana i la concertació.** La participació dels agents socials i econòmics, així com la dels ciutadans, respon a la funció que tots ells tenen com a dinamitzadors del canvi del barri, amb l'objectiu de crear accions constructives que siguin capaces de promoure dinamismes positius dins del territori. Així mateix, caldria assenyalar que la participació ciutadana en la planificació i l'execució dels processos de renovació del territori respon a la finalitat d'assolir el major consens social possible, a la vegada que constitueix un exercici de responsabilitat i un curs de ciutadania.

Característiques de la intervenció

Els elements estratègics que emmarquen, a nivell metodològic, la intervenció a desenvolupar en el Pla Integral de Rocafonda-el Palau s'estableixen a partir dels programes integrals descrits fins al moment. Aquests elements són els següents:

- **Definir una estratègia global d'intervenció**, tot integrant les diverses actuacions dels agents públics i privats per millorar la capacitat d'acció i la rendibilitat econòmica de la coordinació.
- **Potenciar al màxim el protagonisme dels veïns i veïnes** en la recerca de solucions per als problemes individuals i col·lectius del barri.
- **Integrar els recursos i fonts financeres** i canalitzar-los en funció de les prioritats i estratègies que es defineixin.
- **Desenvolupar un projecte de transformació i canvi**, que requereix fixar un horitzó d'intervenció de 5 a 7 anys com a mínim.

Quan hom parla d'integralitat pretén assenyalar la necessitat d'articular i vertebrar els tres grans eixos de les polítiques públiques:

- Les territorials.
- Les d'activitat econòmica.
- Les de les persones.

Per tant, el desenvolupament d'un Pla Integral a Rocafonda i al Palau respon a **l'objectiu estratègic de treballar per la cohesió social i territorial dels barris, i de la ciutat en**

general, d'acord amb la necessitat de continuïtat de la intervenció i de la recerca de nous instruments que vertebrin de forma global les diferents actuacions.

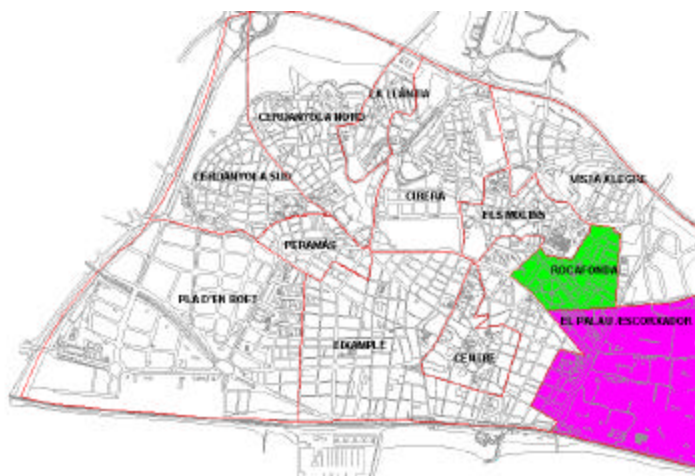
Seguint les lògiques de les propostes integrals per al desenvolupament urbà hi ha diferents elements que justifiquen el disseny d'un Pla Integral per als barris de Rocafonda i el Palau:

- El barri de Rocafonda i el Palau presenten algunes característiques comunes que al llarg del temps han estat, en gran mesura, les responsables de la seva configuració urbana i social actual: grans blocs d'habitatges, manca d'equipaments i espais públics, i una configuració urbana de carrers angostos amb voreres estretes. Comprovem, doncs, que aquestes característiques són semblants a les dels barris que van créixer en algunes ciutats catalanes, fruit del ràpid creixement que va tenir lloc al nostre país als anys 60 i 70, i de les posteriors actuacions especulatives.
- Som davant de dos barris veïns amb unes peculiaritats i dinàmiques ens que permeten identificar trets definitoris singulars, com ara per exemple el fet que en els darrers anys s'han mostrat com a barris dinàmics amb un important teixit associatiu i cultural i un significatiu tramats econòmic, comercial, de serveis i industrial.
- Es plantegen accions que incideixin en diferents àmbits com ara l'urbanístic, el social o l'econòmic. És a dir, propostes integrals amb una necessitat de coordinació i visió global per aconseguir un major impacte, i que responen a un mateix objectiu: la millora de la comunitat en el seu conjunt.
- Tant des de l'administració local, com des dels agents ciutadans, existeix la voluntat de treballar des de la concertació per aconseguir que els processos siguin més participatius, i que els veïns i veïnes s'impliquin com a actors per afavorir el dinamisme del barri.
- El Pla Integral de Rocafonda-el Palau s'ha anat treballant al llarg dels últims anys. Algunes de les actuacions incloses en el Pla comencen a fer-se realitat al 2001, de manera que ajuden a visualitzar el canvi i la millora del barri.

En definitiva, el Pla Integral es presenta com un projecte participatiu i obert que defineix uns grans objectius, concreta unes línies estratègiques i planteja una sèrie de mesures que ens han de permetre, com hem apuntat al començament, **treballar per la cohesió social i territorial dels barris de Rocafonda i el Palau i, per extensió, de la ciutat en general.**

3. SITUACIÓ I DIAGNÒSTIC

Característiques de la població de Roca fonda i del Palau-Escorxador

Evolució de les grans magnituds demogràfiques

El barri de Roca fonda, amb 10.134 habitants l'1 de gener de 2001, continua sent un dels barris amb major volum de població de la ciutat de Mataró, després del de l'Eixample i de Cerdanyola Nord i Sud.

Distribució de la població per sexe als barris de Mataró.1/01/2001

Barri	Homes	%	Dones	%	Total
Centre	1.588	47,67	1.743	52,33	3.331
Eixample	11.752	47,57	12.951	52,43	24.703
Palau Escorxador	2.745	50,13	2.731	49,87	5.476
Rocafonda	5.065	49,98	5.069	50,02	10.134
Vista Alegre	3.421	50,89	3.302	49,11	6.723
Molins Torner	2.990	49,58	3.041	50,42	6.031
Cirera	3.158	50,93	3.043	49,07	6.201
La Llàntia	1.565	50,80	1.516	49,20	3.081
Cerdanyola Nord	7.382	50,42	7.259	49,58	14.641
Cerdanyola Sud	6.885	50,57	6.730	49,43	13.615
Peramàs	3.900	48,13	4.203	51,87	8.103
Pla d'en Boet	2.860	49,76	2.888	50,24	5.748
Mataró	53.311	49,46	54.476	50,54	107.787

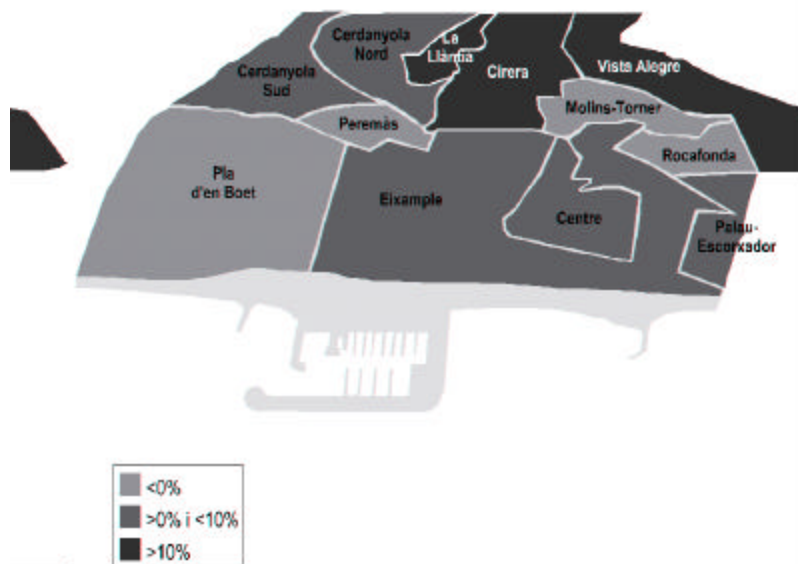
Des de 1986 i fins al gener de 2001, Rocafonda ha anat perdent població i ha passat de tenir 11.403 habitants l'1 d'abril de 1986 als actuals 10.134 habitants. Aquest és un fenomen que no s'observa en cap altre barri de Mataró, on els anys de pèrdua de població s'han anat intercalant amb altres en què la població ha augmentat.

Si fem una classificació dels barris pel creixement de població durant el període 1996-2001, observarem que hi ha tres grans grups:

- Un primer grup format per aquells barris que, com a conseqüència d'importants actuacions urbanístiques, han rebut població d'altres barris de Mataró o bé nousvinguts de fora de la ciutat. Aquest seria el cas de ls barris de Vista Alegre, Cirera i la Llàntia, que presenten creixements iguals o superiors al 10%.
- Un segon grup estaria format per aquells barris que han tingut creixements moderats i que presenten importants moviments d'entrada i sortida de població. Aquest seria el cas dels barris de Cerdanyola Nord i Sud, l'Eixample, el Centre i el Palau-Escorxador.
- Per acabar, un tercer grup estaria constituït per tots aquells barris que presenten creixements negatius com ara el Pla d'en Boet, Peramàs, Molins-Torner i Rocafonda. Tanmateix, s'ha de dir que dins d'aquest darrer grup hi ha situacions molt diverses, ja que mentre Molins-Torner o Peramàs presenten moments de creixement en el decurs d'aquest període, Rocafonda ha tingut, com hem assenyalat anteriorment, una pèrdua continuada de població des de mitjans del anys 80.

**Creixement de la població per barris. (%).
Padró 1996 - 1/01/2001.**

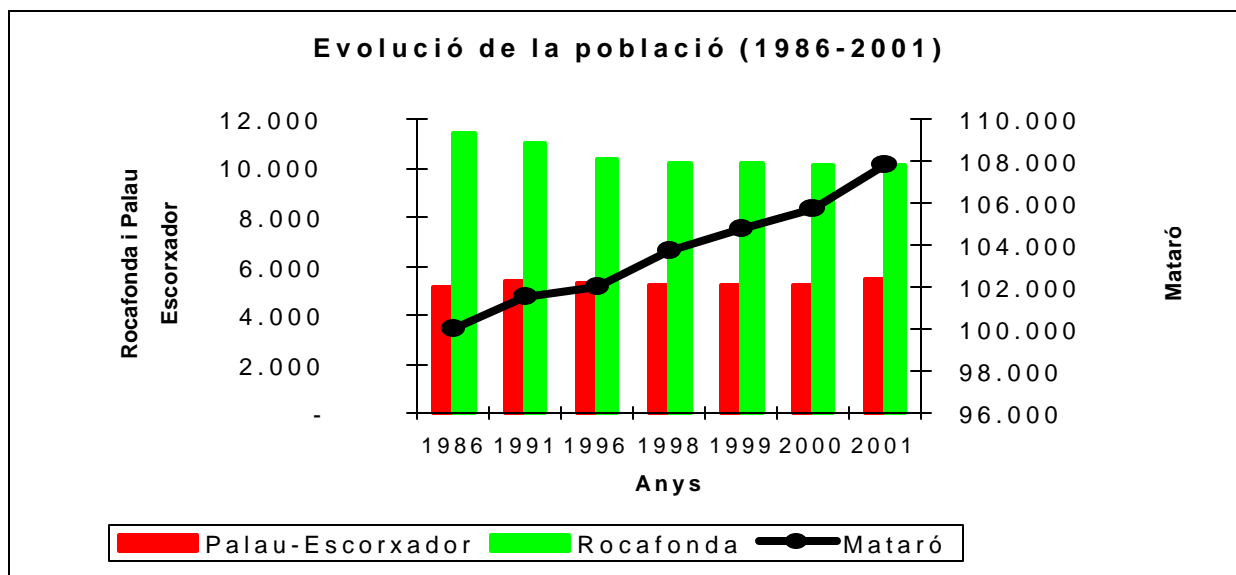

En el cas del barri de Roca fonda, cal destacar que la major pèrdua de població no ha estat pas durant els darrers cinc anys, amb una reducció de la seva població d'un 1,99%, sinó que durant els períodes entre els anys 1986-1991 i 1991-1996 la reducció havia arribat a ser d'un 3,62% i un 5,91%, respectivament. És per tot això que s'ha d'observar que, com a novetat del període 1996-2001 i a diferència del que estava passant des del 1986, els fluxos d'entrada de població al barri gairebé compensen els de sortida.

En termes qualitius hi ha diferents aspectes estretament relacionats

amb els processos fins ara esmentats. En primer lloc, ¿com s'han d'avaluar la lleugera pèrdua de població de Roca fonda i els seus efectes sobre la densitat del barri? I, en segon lloc, caldria destacar que la important dinàmica d'entrada i sortida de població del barri fa que sigui molt necessari posar major atenció sobre les característiques socials dels fluxos d'entrada i sortida de la població i poder conèixer-ne les motivacions .

En bona mesura, aquest segon aspecte és extensible al cas del Palau-Escorxador i als seus saldos d'entrada i sortida de població, malgrat les diferències que presenta respecte a Roca fonda, ja que en els darrers cinc anys ha experimentat un creixement de la població del 3,13%, passant de tenir 5.310 habitants a tenir-ne 5.476.

Font: elaboració pròpia a partir de les publicacions de l'Estudi de la població, de l'abril de 1986, l'1 de març de 1991, l'1 de gener de 2000 i l'1 de gener de 2001.

Característiques sociodemogràfiques de la població

Mataró, com la resta de poblacions de la Regió Metropolitana de Barcelona, ha estat durant la dècada dels seixanta i setanta un punt molt important d'arribada d'immigrants, procedents sobretot del sud i sudoest de l'Estat espanyol. Així, l'any 1960, a Mataró hi havia registrades 41.128 persones, deu anys després n'hi havia 73.129 (un 77,8% més), el 1979 es va arribar a les 91.587 i un cop entrats en la dècada dels vuitanta se superen els 100.000 habitants. A partir de la meitat dels anys vuitanta hi ha un estancament relatiu de la població que es trenca a partir de meitat dels anys noranta, moment en què Mataró torna a créixer fins als actuals 109.000 habitants al mes de setembre de 2001. Novament, com ho va ser anteriorment, el principal motor d'aquest creixement ha estat el moviment migratori.

Els barris de Rocafonda i del Palau-Escorxador, com una bona part dels barris que encerclen el centre de la ciutat, neixen a la dècada dels cinquanta i seixanta per la necessitat que hi ha a la ciutat de satisfer la demanda d'habitatge com a resultat d'aquest fort creixement de la població. Es tracta d'uns barris edificats sobre terrenys rústics, amb unes importants mancances pel que fa a la planificació dels serveis i equipaments públics i a la qualitat constructiva dels habitatges.

DENSITAT POTENCIAL D'HABITATGES PER BARRIS I ÍNDEX DE DESOCUPACIÓ

BARRIS	ACTUALS	FUTURS	SUPERFICIE	DENSITAT BARRI	INTENSITAT	H. DESOCUPATS
Cirera	1967 h	1967 h	10,1939 Ha	193 h./Ha	Mitja	9,81% 193 habitatges
Sector 10	27 h	240 h	1,6810 Ha	143 h./Ha	Mitja	
Sector 9	1h	1424 h	5,2395 Ha	272 h./Ha	Alta	
Rocafonda	5496 h	5496 h	18,8392 Ha	292 h./Ha	Alta	10,82% 595 habitatges
Figuera Major	350 h	429 h	4,3945 Ha	98 h./Ha	Baixa	
Vista Alegre	419 h	585h	4,6137 Ha	127 h./Ha	Baixa	23,22% 98 habitatges
Camí de la Serra	859 h	940 h	6,4402 Ha	146 h./Ha	Mitja	
Eis Molins	1649 h	1649 h	11,5491 Ha	143 h./Ha	Mitja	10,18% 168 habitatges
Eixample	305 h	305 h	2,8237 Ha	108 h./Ha	Baixa	18,45% 57 habitatges
TOTAL	11.073 h	13.035 h	65,7748 Ha	198 h./Ha		

Extret de l'Aj de Mataró, Pla Especial d'equipaments de Mataró Nord, vol I, pàg. 21

Durant els darrers anys, l'arribada de nova població a Mataró té, preferentment, el seu origen en altres indrets de Catalunya¹ o de fora de l'Estat espanyol. Per al període 1997-2000, la taxa acumulada d'altres de Mataró se situa en el 27,6%. Per barris, en els darrers quatre anys, hi destaquen pel nombre d'altres el Palau-Escorxador amb 41 altres per cada 1.000 habitants, seguit pel Pla d'en Boet i Rocafonda, amb 30,53 i 30,37 altres respectivament.

Per al conjunt de Mataró, els nascuts fora de l'Estat espanyol han passat de representar un 4,5% de la població empadronada l'any 2000 a suposar un 5,79% l'any 2001; és a dir, 6.239 habitants d'un total de població de 107.787 persones. Per barris, el Palau-Escorxador amb 657 (12%), Rocafonda amb 993 (9,80%) i Cerdanyola Sud amb 1.199 (8,81%), són els barris que presenten els percentatges més elevats.

Distribució de la població segons barri i lloc de naixement (%). 1 de gener 2001

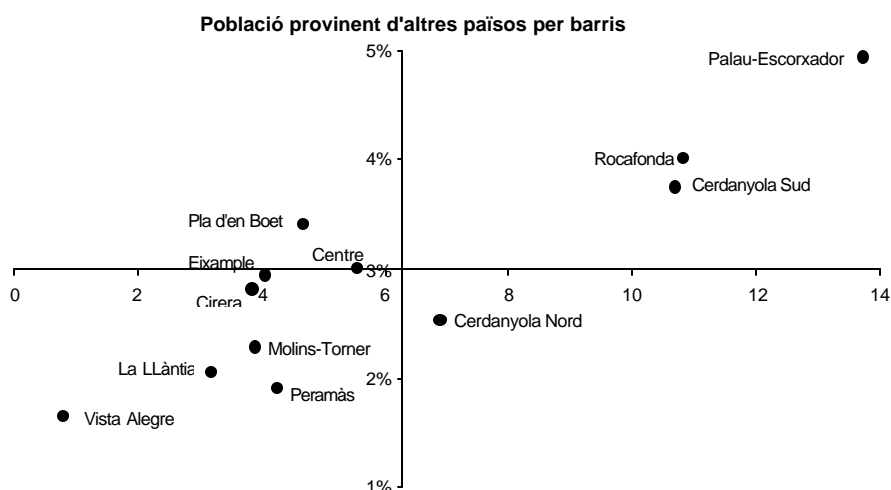
	Mataró	Rocafonda	Palau-Escorxador
Catalunya	62,48	54,64	57,91
Estat Espanyol	31,73	35,56	30,09
Andalusia	15,44	19,01	15,05
Extremadura	6,37	6,54	4,35
Altres Països	5,79	9,8	12

¹ . No s'ha de confondre provenir d'un altre municipi de Catalunya o d'Andalusia amb la nacionalitat espanyola, perquè una persona pot haver nascut al Marroc, haver-se empadronat a Vic i després passar a viure a Mataró i es consideraria com a provinent d'un altre municipi de Catalunya.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Estudi de població. Mataró de l'1 de gener de 2001.

Si atenem a l'evolució de les altes de la població d'altres països i el volum que aquesta representa en els diferents barris des del 1996, observem com aquells barris que ja comptaven amb un percentatge major de població d'altres països han estat també els que estan experimentant unes taxes d'altes de població d'altres països més elevades en els darrers tres anys. D'aquesta manera, les diferències entre barris pel que fa a la distribució de la població segons el seu lloc d'origen s'estarien accentuant.

Eix vertical: percentatge de població d'altres països sobre població total del barri a 1/05/1996.

Eix horitzontal: mitjana de les taxes d'altes de població d'altres països per barris en tant per mil del període 1997-2000.

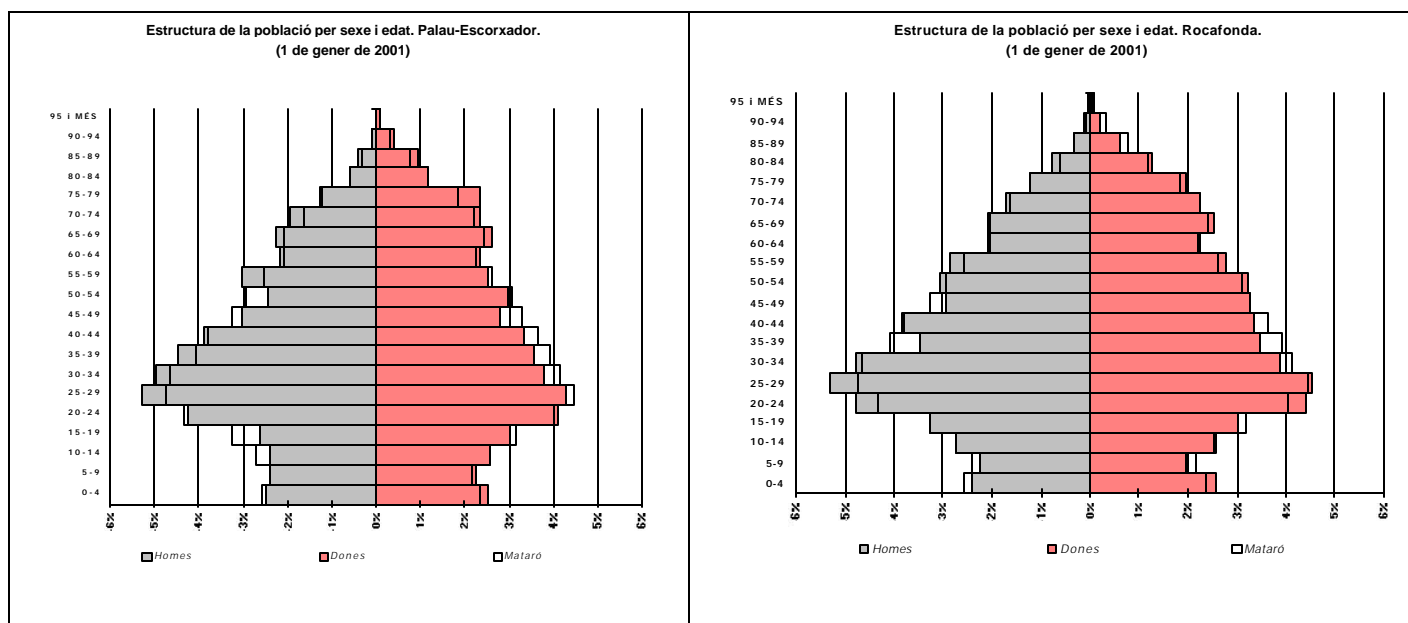
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'estudi de població de Mataró, 1 de gener de 2001, i del padró d'habitants de l'1 de maig de 1996.

La població d'altres països representa a Rocafonda un 10%. Els residents del barri d'origen magrebí són un 6,20%, de l'Àfrica subsahariana un 1,41% i de l'Amèrica Central un 0,6%. En el cas del Palau-Escorxador, la població d'altres països representa un 12% del total de la població total del barri. Segons dades del Servei d'Informació de Base de l'Ajuntament de Mataró, els residents del barri d'origen magrebí representen un 7,03% del total dels seus habitants i els de l'Àfrica subsahariana, un 3,16%.

Aquest augment del percentatge de població d'altres països no es fa tan a costa d'una disminució del percentatge de nascuts a Catalunya, com d'una reducció dels nascuts a la resta de l'Estat espanyol. Així, per al període 2000-2001, Mataró reduïa el percentatge de població nascuda a Catalunya en un 0,59%, mentre que els barris de Rocafonda i el Palau-Escorxador ho feien en un 2,41 i un 2,26%, respectivament. La població nascuda en altres parts de l'Estat espanyol es reduïa a Mataró en un 2,91%, mentre que a Rocafonda i al Palau-Escorxador la disminució era d'un 3,61% i un 3,13%, respectivament. Per contra, en el darrer any, la població nascuda en altres països ha crescut a Mataró un 29,53%; a Rocafonda i al Palau-Escorxador un 37,64% i un 34,46%, respectivament.

En el cas del Palau-Escorxador, la distribució per sexes ens mostra com els homes són el percentatge majoritari, amb un 62,8% respecte d'un 37,12% de dones. Això, si ho traslladem a la piràmide d'edats, ens indica que al barri hi ha un major nombre d'homes d'edats plenament actives, que estaria en consonància amb les raons econòmiques com a principal raó de la migració.

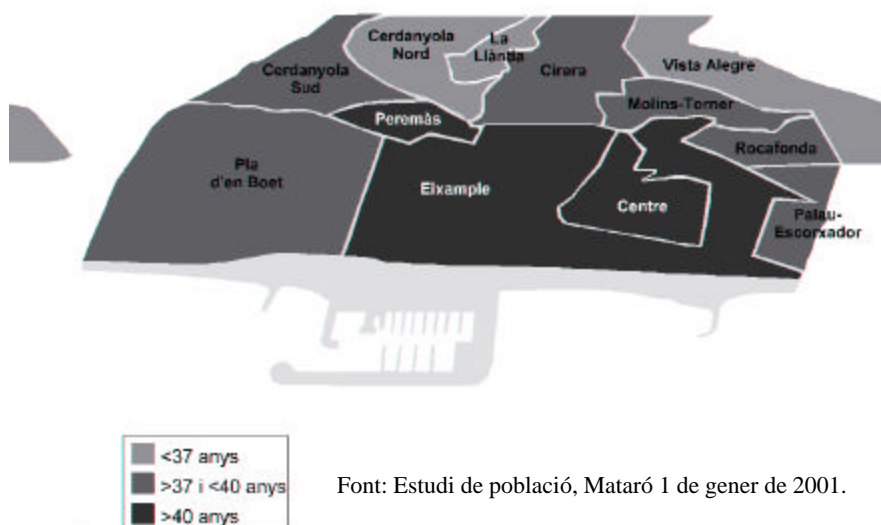
L'estructura de població autòctona i de població immigrada d'origen marroquí, majoritària entre els immigrants d'altres països, presenta importants diferències internes en termes de sexe i edat. Pel que fa al sexe, mentre en el cas de la població marroquina els homes representen un 58,8% i les dones un 41,14%, en el cas de la població nativa l'equilibri és major i representen un 48,17% i un 51,8%, respectivament. Les diferències per edat encara són més importants, ja que mentre en el primer cas estem parlant d'una població jove en edats de plena activitat i capacitat reproductiva, en el cas de la població nativa s'observa que es tracta d'una població molt més envellida.

En aquest sentit, per a l'anàlisi sociodemogràfica d'aquests barris, resulta bàsic considerar la relació existent entre tres processos diferents: l'envelliment de la població, que aquests dos barris comparteixen amb el conjunt de Mataró, tal i com s'observa en el mapa, el saldo migratori del moviment extern, a partir del qual hem pogut comprovar que Rocafonda i Palau-Escorxador tenen uns saldos favorables a través de l'arribada

d'importants contingents de població immigrada d'altres països, i, finalment, el saldo dels moviments interns entre barris de la ciutat, que en els darrers anys s'han mostrat desfavorables.

Distribució de l'edat mitjana dels barris.

La relació entre la població immigrada i el procés d'envelliment és inversa en el cas del Palau-Escorxador, on la població més gran del barri és bàsicament autòctona. El nombre de

la població menor de 15 anys es troba a un nivell molt semblant al del conjunt de la ciutat, amb tres quartes parts d'autòctons i una quarta part d'immigrants. El fet més remarcable és que el percentatge d'immigrants menors de 15 anys representa un valor superior del que representa aquest tram d'edat sobre la població nativa.

Població de més de 65 anys, 1 de gener 2001

	Aboluta	%
Mataró	16065	14,9
Rocafonda	1521	15
Palau-Escorxador	899	16,57

Població menor de 15 anys, 1 de gener 2001

	Absoluta	%
Mataró	15952	14,8
Rocafonda	1471	14,52
Palau-Escorxador	802	14,65

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Informació de Base.

Població de Rocafonda per grups d'edat 1986.-2001				
Valors absoluts	1986	1991	1996	2001
0-14	3.058	2.322	1.659	1.471
15-29	2.793	2.862	2.759	2.566
30-64	4.629	4.628	4.516	4.576
65 i més	930	1.178	1.406	1.521
Total	11.410	10.990	10.340	10.134
Percentatge	1986	1991	1996	2001
0-14	26,80%	21,13%	16,04%	14,52%
15-29	24,48%	26,04%	26,68%	25,32%
30-64	40,57%	42,11%	43,68%	45,15%
65 i més	8,15%	10,72%	13,60%	15,01%
Total	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Variació absoluta	1986-91	1991-96	1996-01	1986-01
0-14	-736	-663	-188	-1.587
15-29	69	-103	-193	-227
30-64	-1	-112	60	-53
65 i més	248	228	115	591
Total	-420	-650	-206	-1.276
Variació relativa	1986-91	1991-96	1996-01	1986-01
0-14	-24,07%	-28,55%	-11,33%	-107,89%
15-29	2,47%	-3,60%	-7,00%	-8,85%
30-64	-0,02%	-2,42%	1,33%	-1,16%
65 i més	26,67%	19,35%	8,18%	38,86%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de les publicacions de l'estudi de població de Mataró: 1986, 1991, 1996 i 2001.

Població del Palau-Escorxador per grups d'edat 1986.-2001

Valors absoluts	1986	1991	1996	2001
0-14	1271	1017	838	802
15-29	1282	1379	1322	1292
30-64	2163	2313	2354	2483
65 i més	484	689	796	899
Total	5200	5398	5310	5476
Percentatge	1986	1991	1996	2001
0-14	24,44	18,84	15,78	14,65
15-29	24,65	25,55	24,90	23,59
30-64	41,60	42,85	44,33	45,34
65 i més	9,31	12,76	14,99	16,42
Total	100,00	100,00	100,00	100,00
Variació absoluta	1986-91	1991-96	1996-01	1986-01
0-14	-254	-179	-36	-469
15-29	97	-57	-30	10
30-64	150	41	129	320
65 i més	205	107	103	415
Total	198	-88	166	276
Variació relativa	1986-91	1991-96	1996-01	1986-01
0-14	-19,98%	-17,60%	-4,30%	-58,48%
15-29	7,57%	-4,13%	-2,27%	0,77%
30-64	6,93%	1,77%	5,48%	12,89%
65 i més	42,36%	15,53%	12,94%	46,16%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de les publicacions de l'estudi de població de Mataró: 1986, 1991, 1996 i 2001.

Un element d'anàlisi important és el que fa referència al nombre de llars unipersonals que hi ha al Palau-Escorxador. Des del 1996 aquest barri s'ha situat per sobre del total de la ciutat i molt lluny dels valors que s'obtenien a Rocafonda. Així, a 1 de gener de 2001, mentre Mataró se situava en un 18,04% de famílies unipersonals i Rocafonda en un 17,06%, el Palau-Escorxador ho feia en un 21,91%, tan sols superat pels barris del Centre i de l'Eixample. Aquestes dades poden estar relacionades amb el procés d'envelliment de la població.

	Llars unipersonals	
	1996	2001
Palau-Escorxador	16,68	21,91
Rocafonda	12,09	17,06
Mataró	14,15	18,04

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Informació de Base.

Habitatge

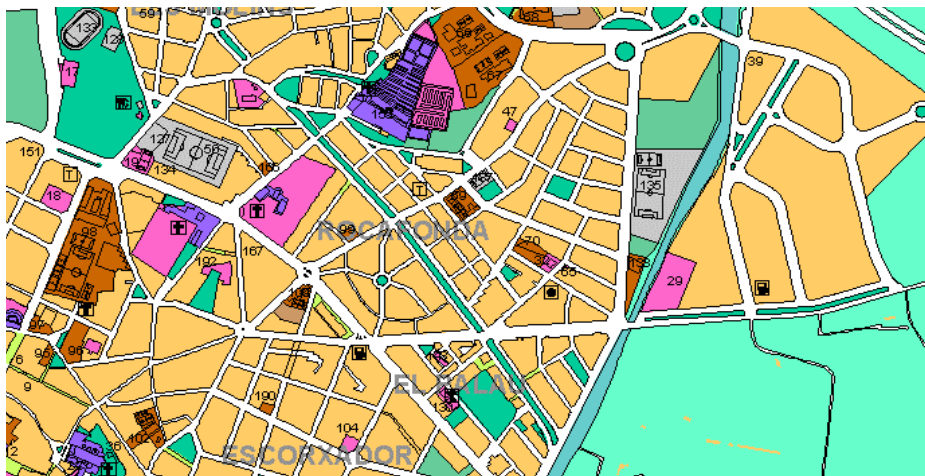
Segons l'Anàlisi dels barris de la ciutat de Mataró. *Barri-Educador/Barri en acció*, Roca fonda és el barri més massificat de Mataró, amb pisos petits situats en edificis alts, la majoria sense ascensor, i amb un grau de deteriorament important.

Aquesta afirmació recull una apreciació que ja s'apuntava en l'Informe sobre les condicions de vida de la població dels barris de Roca fonda i Palau-Escorxador (1996), en què s'apuntava que *"l'habitatge és un element que revesteix especial importància a l'hora de conèixer les condicions de vida de la població dels barris de Roca fonda i Palau-Escorxador, no només perquè, com a tot arreu, constitueixi un identificador clar de l'estructura social de la població, sinó també perquè, en el cas d'aquests dos barris, té unes característiques que el fan susceptible d'esdevenir motiu important de la seva degradació"*. Pisos petits, manca d'ascensors, envans massa prims i deficiències de construcció que poden actuar com a elements de dissuasió de potencials nous residents. En aquest sentit, en l'estudi esmentat anteriorment s'indica que això pot traduir-se en *"un estancament del barri o fins i tot una arribada selectiva de població que no pot accedir a un habitatge millor, derivant així en una progressiva degradació del barri"*.

Tan l'estudi sobre la imatge i percepció de la ciutat (1993) com l'informe sobre les condicions de vida de Roca fonda i Palau (1996) mostren una valoració positiva dels barris, que no difereix de la dels residents en altres zones de la ciutat.

Al llarg d'aquest any 2001 s'actualitzarà el cens d'habitatges que ens permetrà disposar d'una informació més actualitzada de la realitat de l'habitatge de Roca fonda i el Palau.

Equipaments

Al Pla Especial d'equipaments MATARÓ-NORD, elaborat per l'Oficina Tècnica de l'Ajuntament de Mataró, s'hi fa una anàlisi i s'elaboren propostes relatives a les necessitats i disponibilitats d'equipaments, entre altres, als barris de Roca fonda i el Palau.

Educatius:

- Escola Bressol Rocafonda.
- CEIP Germanes Bertomeu (incloent-hi el Parvulari).
- CEIP Rocafonda.
- CEIP Àngela Bransuela.
- Escola d'Adults Municipals de Can Noé.
- Aules Garantia Social a Pau Picasso.
- Centre d'Estudis Freta.
- Altres equipaments educatius de la zona Mataró Nord (segons l'estudi):
 - Escola Bressol la Riereta.
 - CEIP Vista Alegre.
 - CEIP Menéndez i Pelayo.
 - CEIP Cirera.
 - IES Thos i Codina.
 - IES Alexandre Satorras.
 - IES GEM.

Assistencials Sanitaris:

- CAP.
- Altres equipaments assistencials sanitaris de la zona Mataró Nord:
 - Centre Geriàtric Llar Cabanelles.
 - CAP Cirera Molins.

Esportius:

- Camp d'esports.
- Club de petanca.
- Zona esportiva El Palau.
- Altres equipaments esportius de la zona Mataró Nord:
 - Camp Municipal d'Esports.
 - Palau Municipal d'Esports.
 - Poliesportiu de Cirera.
 - Velòdrom.
 - Piscina Municipal.
 - Camp de Futbol Vista Alegre.

Estacionaments:

- Aparcament c/ Perú.
- Estacionament Rda. Pintor Estrany.

Religiosos:

- Església MD de l'Esperança.
- Església Sant Pau.

- Altres equipaments de la zona :
 - Convent de les Caputxines.

Socio culturals:

- Centre Cívic Rocafonda.
- Centre d'Iniciatives Juvenils de Rocafonda.
- Casal d'avis Caixa de Catalunya.
- Altres equipaments zona Mataró Nord:
 - Casal de Joves plaça Espanya.
 - Casal d'avis Parc Central.
 - Casal d'avis Figuera Major.
 - Casal d'avis Molins.
 - Equipament Serveis Socials a Molins-Torner.
 - Centre Social Vista Alegre.
 - Local Associació Veïns El Palau.
 - Can Soleret.

De l'estudi esmentat, en base a les dades emprades (densitat de població, estructura demogràfica, activitat econòmica, etc.), es desprèn la proposta de definir una sèrie d'àmbits projectuals², entre els quals es defineix l'**Àmbit projectual Rocafonda** (vegeu imatge).

La proposta global implica un increment substancial de sòl destinat a activitats socioculturals, esportives i educatives i, en un segon nivell de creixement, activitats religioses, sanitàries i assistencials. Per primera vegada, l'administratiu apareix com un nou ús; a més, tot i no encaixar en les tipologies anteriors, també s'hi engloben altres usos com ara aparcaments i el cementiri. En definitiva, per al conjunt de l'àmbit Mataró Nord, s'hi preveuen un total de 62 equipaments, dels quals, en el moment de realització de l'estudi, ja n'existien un total de 39, i en restaven pendents de creació un total de 23.

En el cas del Palau-Escorxador, a partir de l'estudi d'anàlisi dels barris de la ciutat de Mataró (2000), el que s'observa és una manca gairebé total d'equipament municipals i no municipals al barri. Aquest fet també és extensible a l'absència de centres escolars públics i privats, tot i que representa un aspecte clau en la qualitat de vida urbana que depèn molt de les polítiques adoptades pels agents públics i privats.

El gran equipament del barri és la plaça del Palau. Aquesta plaça actua com a aglutinadora de la interacció dels grups a un espectre de relacions més localitzada al barri. Es tracta d'una plaça amb una gran càrrega de significació simbòlica que, a partir de les seves presències o absències, es converteix en un bon indicador de les dinàmiques de convivència i de conflicte al barri .

² Ajuntament de Mataró: Pla Especial d'equipaments Mataró-Nord, pàg. 25.

Associacionisme

Tot i que no és exclusiu d'aquests dos barris, per les dades de què disposem, a Rocafonda i al Palau trobem una feble estructura associativa: tant a l'Estudi sobre Mataró: imatge i percepció de la ciutat (1993), com a l'enquesta de joventut (1997), el nivell d'associacionisme i la voluntat de formar part d'alguna associació és molt baix.

D'acord amb l'estudi sobre els barris de Mataró (2000), a Rocafonda hi ha trenta-cinc associacions: cinc d'àmbit educatiu, deu associacions culturals, quatre associacions juvenils, dotze associacions relacionades amb l'esport, una amb la sanitat, una de temes socials i dues d'acció ciutadana.

En el cas del Palau-Escorxador, aquest nombre es veu reduït a vuit associacions que apleguen la vida associativa del barri: tres d'elles de caràcter esportiu, dues de religió i dues de cultural. A les associacions amb seu al barri, hauríem d'afegir-hi també alguna associació d'immigrants que tenen com a àmbit el conjunt de la ciutat, però amb una participació activa en la vida associativa del barri del Palau-Escorxador.

Cal destacar, però, un extremat dinamisme entre les entitats existents que demostra que la realitat associativa és rica i plural, i que l'evolució seguida els darrers anys ha estat positiva. En aquest sentit, l'existència d'una taula d'entitats a Rocafonda ha permès trobar mecanismes d'interlocució i interrelació entre elles i amb l'Ajuntament.

Formació

Una de les característiques que defineix el perfil de Mataró és el seu baix nivell d'instrucció, tal i com ho indica el fet que només un 22% de la població major de 20 anys supera el nivell d'instrucció d'estudis primaris, mentre que a Catalunya aquest percentatge se situa en el 33%.

Les xifres evidencien de forma més manifesta aquest baix nivell d'instrucció quan l'àmbit d'actuació queda reduït al barri de Rocafonda, on només un 17,5% de la població ha assolit un nivell de formació superior als estudis primaris i només un 4% disposa de titulació universitària (padró 1996).

Tanmateix, aquests resultats no distancien massa els barris del Palau-Escorxador i Rocafonda dels valors de Mataró. Així, mentre un 26,1% dels mataronins tenen nivells d'instrucció baixos, aquest percentatge augmenta fins al 26,58% en el cas del Palau-Escorxador i fins al 29,19% a Rocafonda. En els tres àmbits, una mica més del 50% de la població té estudis primaris. Així, mentre que a Mataró aquest nivell se situa en el 51,82%, en el cas del Palau-Escorxador i de Rocafonda se situa en un 53,36% i 53,24%, respectivament.

Nivell instrucció per barris. 1996. Població major de 20 anys			
	Mataró	Rocafonda	Palau- Escorxador
sense estudis	5,84	5,94	6,21
primària incompleta	20,26	23,25	20,37
primària (EGB 1r)	29,66	30,70	31,17
primària (EGB 2n)	22,16	22,54	22,19
FP 1r	4,67	4,60	4,54
FP 2n	3,34	3,11	3,26
BUP o COU	7,39	5,80	7,45
títol grau mitjà	3,45	2,00	2,42
títol grau superior	3,24	2,06	2,39
TOTAL	100	100	100

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat.

Pel que fa a la secundària, les dades del 96 donaven uns resultats molt similars a Mataró i al Palau-Escorxador amb un 15,4 i 15,25%, respectivament. En canvi, els estudis universitaris presenten un lleuger avantatge pel que fa a Mataró amb un 6,69%, mentre que al Palau-Escorxador es quedava en un 4,81%.

Els moviments de població poden haver canviat aquests resultats. Cal tenir en compte que l'efecte que sobre el nivell d'instrucció pugui tenir la migració pot ser molt divers, ja que no hauríem de confondre el nivell d'instrucció amb els llocs de treball efectivament ocupats pels immigrants perquè molts d'ells podrien tenir certificacions que els acreditessin com a titulats de grau mig i superior.

És evident que la relació entre el nivell formatiu és inversament proporcional als grups d'edat: a major edat menor nivell formatiu. Això reflecteix l'important esforç fet per les diferents administracions en els darrers anys en política educativa per implicar un important increment dels nivells formatius, especialment entre la gent més jove. La confirmació d'aquesta hipòtesi la podrem contrastar amb l'actualització de les dades del padró.

Activitat econòmica

Les dades referents a l'activitat econòmica han mantingut una tendència favorable en els darrers anys. Així, els problemes que puguin estar passant al barri i/o altres tipus d'establiments difícilment es poden reduir a variables endògenes, sinó que cal fixar-se en

variables externes vinculades amb els canvis de les pautes de consum i la reorganització de l'activitat productiva que impacta a Rocafonda, al Palau-Escorxador i al conjunt de la ciutat.

Les dades d'activitat econòmica del barri del Palau-Escorxador a març del 2001 ens indiquen com en aquest barri l'activitat industrial representa un 13,3%, mentre que a Mataró és del 17,3% i a Rocafonda, del 8,5%. Pel que fa al comerç, l'hoteleria i les reparacions s'allunya bastant de Mataró i se situa gairebé al mateix nivell que Rocafonda, amb un 21% i un 22,1%, respectivament. Mentre les dades referides a altres serveis no mostren diferències significatives, les que fan referència al nombre de professionals sí que ho fan: mentre que a Mataró aquestes se situen en un 6,3%, al Palau Escorxador i a Rocafonda signifiquen el 2,7% i el 3,1%, respectivament.

Activitat econòmica cada 1000 habitants a març de 2001			
	Mataró	Rocafonda	Palau-Escorxador
Industrials	17,3	8,5	13,3
Comerç, hotel i reparacions	34,5	22,1	21
Altres serveis	6,8	7,2	5,8
Professionals	6,3	3,1	2,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Informació de Base.

Resulta també interessant assenyalar com el nombre d'activitats de persones d'altres països representen a Mataró un 1,2% del total de l'activitat, a Rocafonda un 2,7% i al Palau Escorxador un 2,1%.

Evolució del nombre d'activitats econòmiques per cada 1.000 habitants

		desembre-97	desembre-98	desembre-99	desembre-2000
Activitats industrials	Rocafonda	9,41	10,50	9,37	9,57
	Mataró	17,68	18,25	18,32	18,53
Comerç, hosteleria i reparacions	Rocafonda	22,16	21,79	22,88	26,05
	Mataró	34,49	35,06	35,03	39,34
Altres serveis	Rocafonda	8,14	9,03	8,98	10,76
	Mataró	17,09	17,88	18,38	17,57

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IAE.

Per acabar, un altre indicador que ens pot ajudar a caracteritzar el barri és el parc de vehicles, perquè a banda d'estar relacionat amb els nivells de renda, està molt vinculat amb altres aspectes com ara l'ús que es fa dels carrers del barri, el pes de les despeses fixes, la tipologia per edat del barri, etc.

Pel que fa al parc d'automòbils, amb dades de gener del 2001, el Palau-Escorxador se situa en una posició intermèdia entre Mataró i Rocafonda. Mentre Mataró té una ràtio de 428,5 automòbils per cada 1.000 habitants, aquesta xifra es redueix en el cas del Palau-Escorxador a 391,7 automòbils i en el cas de Rocafonda, a 371,5. Les lectures que d'aquestes dades es poden fer, en termes de capacitat de consum, qualitat de vida i nivell de congestió, són molt diverses. Tan sols cal assenyalar que amb nivells inferiors als de Mataró, la situació de congestió, particularment pel que fa a l'ocupació dels carrers i la impossibilitat de desplaçar-se, normalment poden ser molt elevades.

Parc d'automòbils per cada 1000 habitants	
Mataró	428,5
Rocafonda	371,5
Palau Escorxador	391,7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Informació de Base.

Mercat laboral

En la situació actual ens trobem amb un important problema pel que fa a la qualitat i validesa de les dades disponibles. Una part important d'aquestes són fruit del padró de 1996, que com a mínim fins al proper any no permetrà actualitzar la informació.

El mercat laboral és un dels àmbits que en relació al padró del 1996, possiblement, més ha canviat. L'any 1996 corresponia amb el final d'un cicle econòmic de recessió i l'inici d'un cicle expansiu, que tots els símptomes indiquen que està tancant-se en l'actualitat.

D'acord amb les dades del padró del 1996, la taxa d'activitat del Palau-Escorxador era del 54,73%, mentre que la de Mataró era d'un 55,67% i la de Rocafonda del 55,06%. Aquestes dades poden veure's molt afectades pels canvis demogràfics que hi ha hagut en el darrers anys al barri.

	Taxa d'ocupació	Taxa d'atur	Taxa d'activitat
Mataró	41,25	25,09	55,67
Rocafonda	40,38	27,37	55,06
Palau Escorxador	38,02	30,54	54,73

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del web de l'Idescat. Padró 1996

Pel que fa a la taxa d'ocupació, en el cas del Palau-Escorxador se situava en un nivell molt baix del 38,02%; en el cas de Rocafonda pujava fins al 40,38% i en el cas de Mataró arribava al 41,25%. Com podem comprovar, es tracta d'unes taxes d'ocupació molt febles.

Les taxes d'atur de l'any 1996, amb molt poc a veure amb la realitat actual del barri, situaven la taxa d'aturats en un 30,54% en el cas del Palau-Escorxador, en un 27,37% en

el de Rocafonda i en un 25,09% per al conjunt de Mataró. Recordem que la taxa d'atur registrat de Mataró a finals del primer trimestre se situa en el 5,67% de la població activa.

Una altra dada que paga la pena destacar del padró del 96 és el nombre de jubilats o pensionistes, ja que al Palau-Escorxador aquests representaven un 22,56% del total de la població de 16 anys i més, un percentatge lleugerament superior que els de Rocafonda i Mataró amb un 20,72% i 21,43%, respectivament.

Pel que fa als ocupats per situació professional, el Palau-Escorxador presentava percentatges superiors en el cas dels empresaris sense empleats, ajudes familiars i altres situacions, mentre que Rocafonda ho feia en membres de cooperatives i assalariats eventuais. Encara que en aquests dos àmbits els percentatge d'assalariats fixos és de gairebé del 50%, s'observa com en aquests barris hi ha una presència significativa de situacions febles en el mercat laboral, ja que, per exemple, en el cas dels empresaris sense empleats podem estar parlant d'autònoms que ho són, no pas pel seu desig de fer d'empresaris, sinó com a únic mitjà de supervivència en un context de dificultats per trobar una feina assalariada.

Ocupats per situació professional. Població de 16 i més anys			
	Mataró	Rocafonda	Palau-Escorxador
Empresari amb empleats	6,49	4,86	4,99
Empresari sense empleats	13,75	12,11	15,27
Membres cooperatives	1,24	1,69	1,37
Ajudes Familiars	0,58	0,26	0,65
Assalariats fixes	50,11	49,39	48,31
Assalariats eventuais	26,03	30,2	26,86
Altres situacions	1,81	1,49	2,55

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del web de l'Idescat.

Pel que fa als ocupats per professió, resulta molt curiós comprovar que el percentatge de personal directiu del Palau-Escorxador, del 8,79%, se situa per sobre del 8,3% de Mataró, i del 5,39% de Rocafonda. Les altres categories amb un major percentatge són per aquest ordre: els treballadors qualificats de la indústria i la construcció, els operaris d'instal·lacions i muntadors, els tècnics i professionals de suport i tècnics de serveis i els venedors de comerç. En el cas de Rocafonda, el percentatge del personal directiu es reduïa fins al 5,39% i les categories més representades eren els treballadors qualificats de la indústria i la construcció, amb un 25,83%, els operaris de serveis i venedors de comerç i els tècnics i els professionals de suport. Aquestes dades, en termes relatius, es mantenen per al conjunt de Mataró, la qual cosa es correspon amb l'estructura ocupacional d'una ciutat industrial, en la qual comença a despuntar un procés de terciarització propi i aliè.

Ocupats per professió. Població de 16 anys i més.

	Mataró	Rocafruda	Palau- Escorxador
Personal directiu	8,3	5,39	8,79
Tècnics i prof. Científ.	9,51	6,32	7,66
Tècnic i prof. Suport	14,88	11,18	14,44
Empleats administratius	4	4,75	3,98
T. de serveis i venedors comerç	11,54	12,58	10,93
T. Qualificats agric i pesca	1,99	1,98	3,86
T. Qualificats ind i const	22,71	25,83	23,35
Op. d'instalacions i muntadors	19,39	21,84	18,95
Treb no qualificats	7,65	10,13	8,02
Forces armades	0,03	0,00	0,00

Font: elaboració pròpia a partir dades del web de l'Idescat.

Anàlisi estudi 1996

Punts forts	Punts febles
A nivell d'infraestructures i d'equipaments.	
<ul style="list-style-type: none">- Valoració de la gent, alt nivell de satisfacció.- Habitatge de propietat (9 de cada 10).	<ul style="list-style-type: none">- Els habitatges presenten unes característiques de superfície i qualitat que en l'actualitat els poden fer poc atractius:- Manca d'ascensor.- Alçada dels edificis.- Dimensió/grandària dels habitatges.- Qualitat dels habitatges.- L'aparcament.- Manca de zones verdes i espais lliures.- Poca oferta d'equipaments de lleure/activitats recreatives.
A nivell social	
<ul style="list-style-type: none">- Inversió de tendència: increment de nivells formatius en les edats més joves.- Descens densitat.- La població coneix força bé el seu barri, els serveis de què disposa, els equipaments existents (o no existents), l'activitat, les problemàtiques, etc., i que, a més, té formada una opinió sobre el mateix.- La població està molt satisfeta al seu barri.	<ul style="list-style-type: none">- Nivell d'instrucció baix.- Baix nivell de qualificació professional.- Procés d'envelliment de la població.- Pèrdua de residents.- Baix nivell de coneixement de tot tipus d'associacions o entitats existents al barri.

4. Delimitació del territori d'intervenció

El territori objecte d'intervenció del projecte de Pla Integral inclou els barris de Roca fonda i el Palau, la qual cosa implica aproximadament uns 15.000 habitants. Els motius que aconsellen el seu desenvolupament són:

- L'escala de 15.000 habitants és més adient per poder definir un territori d'intervenció social. L'oferta de serveis, equipaments i programes es pot articular millor amb 15.000 habitants que no pas amb 10.000+5.000.

Per exemple:

- CAP Roca fonda-el Palau.
- UBASP Roca fonda-el Palau.
- No hi ha cap barrera física que els separi, perquè els barris de Roca fonda i el Palau estan dividits per un carrer.

5. Participació i concertació ciutadana.

La participació ciutadana i la concertació s'han de contemplar amb l'objectiu de provocar dinàmiques positius des del mateix veïnat i assolir espais de consens social. Així doncs,

queda clar que els ciutadans i ciutadanes són els principals actors en la regeneració del seu barri.

La participació ciutadana es desenvolupa a través dels programes de participació, liderats per l'Associació de Veïns de Rocafonda-el Palau i amb la participació de diferents agents del barri. Aquest projecte respon als següents objectius:

- la participació dels ciutadans i ciutadanes en la dinàmica del barri com a agents generadors de canvi i dinamisme.
- la coordinació entre les diferents associacions i entitats per tal de propiciar noves accions liderades per les mateixes entitats que responguin als objectius del Pla.

Si parlem del pla integral com un espai d'innovació i experimentació, la recerca de noves fórmules/formes de participació de la comunitat, organitzada o no, és també un dels reptes més importants en els qual caldrà treballar.

Entenem la participació ciutadana a partir de dues premisses:

Ens trobem davant d'un procés dinàmic que es retroalimenta constantment.

En tant que espai d'innovació i experimentació, cal preveure un procés d'aprenentatge de tots els agents implicats: l'Ajuntament, els polítics i els tècnics, les associacions i les entitats, i els ciutadans i ciutadanes.

Objectius de la participació

Per a l'Ajuntament:

- Augmentar la participació de la comunitat.
 - Potenciar i enfortir el teixit social existent, donant suport a aquelles iniciatives fruit del treball i la reflexió dels diferents col·lectius, entitats, associacions amb implantació a Rocafonda i el Palau.
 - Crear una consciència social que permeti a la pròpia comunitat participar activament en la resolució dels problemes del seu entorn més proper.
- Incorporar nous ciutadans i ciutadanes als processos de participació.

Com?

- Articular nous instruments de participació que permetin a la població implicar-se en la gestió de les actuacions a realitzar (plans de participació, assemblees, comissions, tallers, etc.).

-
- Afavorir la creació de noves associacions que aglutinin sectors de la població no representats.
 - Potenciar la taula d'entitats com a òrgan de coordinació permanent.
 - Afavorir processos d'informació ciutadana constant. Realitzar diagnòstics comuns que permetin veure la globalitat i la interdependència dels fenòmens socials.
 - Afavorir projectes i programes comuns i compartits entre tots els recursos comunitaris de la població i entre tots els recursos institucionals existents, gràcies a una acció constant de coordinació.

6. Objectius i línies estratègiques.

El pla integral planteja els següents objectius generals:

- Reforçar la **Cohesió social** amb la participació de la comunitat.

Les finalitats d'aquesta actuació són el foment de la igualtat d'oportunitats i la integració socioeconòmica i la millora de les condicions i qualitat de vida i de treball de les persones, especialment d'aquelles amb un major risc d'exclusió social.

La participació dels agents del territori i de les persones s'identifica com un factor estratègic per garantir l'èxit de qualsevol projecte d'aquestes característiques.
- Millorar el nivell **d'equipaments, comunicacions, serveis, infraestructures i habitatges** dels barris.

L'àmbit territorial i les actuacions vinculades a l'espai físic es configuren com una de les eines més potents d'intervenció, tot i que caldrà garantir la seva vertebració i articulació amb la resta de polítiques públiques que es desenvoluparan al territori.
- Reforçar i potenciar **l'activitat econòmica** al barri.

L'activitat econòmica: el comerç i la resta de serveis, a més de l'activitat industrial, contribueixen a facilitar la vertebració econòmica i social del territori.

Des d'una perspectiva de ciutat, els objectius que plantegem són plenament compatibles amb els objectius generals a assolir, d'acord amb la proposta que ha desenvolupat la Comissió Europea³ i que sintèticament són:

Garantir l'equilibri urbà a nivell social, econòmic i territorial a través de:

- Fomentar la igualtat, la integració social i la regeneració urbana.
- Protegir i millorar el medi ambient urbà: sostenibilitat.
- Contribuir al bon govern i a la participació dels agents socials i de la ciutadania.

³ Comissió Europea: "Marco de actuación para el desarrollo urbano sostenible en la Unión Europea" (COM(1998)605) <http://info regio.cec.eu.int/urban/forum/src/frame1.htm>

7. Línies estratègiques

La consecució dels objectius proposats implica treballar en l'impuls i el desenvolupament de sis grans línies d'actuació, orientades a garantir l'assoliment dels objectius proposats.

Aquestes línies han estat fruit de la diagnosi feta de les actuacions que s'estan portant a terme i del consens amb diferents entitats i grups, tant del barri com del conjunt de la ciutat. Les línies estratègiques són les següents:

línia 1. La millora del medi ambient urbà.

Millorar l'estructura urbana augmentant la sostenibilitat i la coherència interna.
Transformar sectors obsolets amb disfuncions urbanes.
Augmentar els nivells d'espai públic, tot millorant l'accessibilitat i la funcionalitat.
Millorar les condicions dels habitatges i la densitat del territori objecte d'intervenció.

línia 2. La rehabilitació d'habitatges.

Millorar les condicions dels habitatges i la desdensificació del territori objecte d'intervenció.

línia 3. Cohesió social.

Potenciar els serveis educatius i formatius al llarg de totes les etapes de la vida de les persones.

Donar respostes a les necessitats socioeducatives dels adolescents i joves, realitzant una tasca de prevenció social i de tractament reeducatiu, per tal de cobrir carències i reconduir conductes amb l'objectiu d'aconseguir la promoció personal i la participació dels adolescents i joves.

Dissenyar i desenvolupar estratègies i polítiques d'immigració i convivència ciutadana des d'una concepció integradora, comunitària i participativa. Pla que agrupa tota la ciutat, però que incideix de forma especial en les àrees amb un predomini de població nou vinguda.

Millorar els serveis d'atenció primària.

Desenvolupar programes per evitar l'exclusió social mitjançant la promoció i la inserció sociolaboral.

Mesures de suport i recolzament a les famílies.

línia 4. Impuls de l'activitat econòmica i l'ocupació.

Potenciar i donar suport a l'activitat econòmica dels barris, especialment en els àmbits:

- comerç.
- activitat industrial.

Afavorir l'accés als recursos ocupacionals dels col·lectius amb majors necessitats.

línia 5. Els nous espais per a l'oci, el lleure i l'associacionisme.

Recuperar i millorar espais per a la convivència, l'oci i la dinamització social i cultural.

línia 6. Bon govern urbà i la participació ciutadana.

Potenciar la participació i la concertació ciutadana com a element de cohesió i convivència, i com a element de dinamisme del barri. Sempre des d'una perspectiva d'administració oberta i propera als ciutadans i ciutadanes.

8. Mesures

La proposta que presentem en aquest pla és la de definir a partir de les línies estratègiques tota una sèrie de mesures que permetin establir els eixos vertebradors del Pla Integral. Aquestes mesures, d'abast plurianual, seran la base a partir de la qual poder concretar el pla d'actuació anual amb les seves accions corresponents, el pressupost i els indicadors.

Aquest plantejament permet com a mínim dues coses:

- a) el pla d'acció s'ha de revisar anualment, en tant que el desenvolupament d'una mesura podrà tenir un ritme d'execució/elaboració completament diferent d'una altra.
- b) la revisió ens ha de permetre poder avaluar els resultats esperats i, en funció de variables d'evolució socioeconòmica, poder canviar coses, ampliar-les, suspendre-les, etc.

Les sis línies estratègiques permeten agrupar tot un conjunt de mesures que vertebraran en els propers anys els plans operatius corresponents. Aquests plans s'elaboraran en base a:

- un consens previ en relació amb la determinació de les línies i mesures plantejades inicialment.
- Una avaluació anual relativa a l'acompliment i/o idoneïtat de les accions projectades i/o executades.

línia 1. La millora del medi ambient urbà i la rehabilitació d'habitatges.

- mesura 1.1. Transformació urbana - Eixos interiors i eixos perimetrals.
- mesura 1.2. Mobilitat sostenible.
- mesura 1.3. Gestió i manteniment de l'espai públic urbà.
- mesura 1.4. L'espai industrial.
- mesura 1.5. Desplegament d'infraestructures que facilitin l'accés a les noves tecnologies.
- mesura 1.6. Pla director del Cementiri del Caputxins.

línia 2. Rehabilitació d'habitatges.

- mesura 2.1. Pla d'habitatges.
- mesura 2.2. Oficina mixta de rehabilitació.

línia 3. Cohesió social.

- mesura 3.1. Atenció a adolescents i joves
- mesura 3.2. Educació i formació.
- mesura 3.3. Pla de Nova Ciutadania.
- mesura 3.4. Impuls d'activitats socials i culturals (actes festius, culturals, esportius, activitats d'estiu...)
- mesura 3.5. Potenciació de la pràctica esportiva: nous esports, noves activitats.
- mesura 3.6. UBASP Rocafonda-el Palau.
- mesura 3.7. Centre d'Atenció Primària Rocafonda-el Palau
- mesura 3.8. Potenciació i millora dels serveis d'atenció al ciutadà. Descentralització administrativa: OFIAC.
- mesura 3.9. Accés a les noves tecnologies.
- mesura 3.10. Seguretat Ciutadana – policia de barri.
- mesura 3.11. Pla d'atenció a la gent gran.
- mesura 3.12. Pla d'igualtat d'oportunitats.

línia 4. Impuls de l'activitat econòmica i l'ocupació

- mesura 4.1. Pla de dinamització comercial.
- mesura 4.2. Descentralització dels serveis d'informació i orientació laboral.
- mesura 4.3. Polígon Industrial Mata-Rocafonda.
- mesura 4.4. Suport a la creació d'empreses.

línia 5. Els nous espais per a l'oci, el lleure i l'associacionisme

- mesura 5.1. Pla Especial d'equipaments Mataró Nord.
- mesura 5.2. Parc de Roca fonda.
- mesura 5.3. Centre Cívic Polivalent
- mesura 5.4. Centre d'Iniciatives Juvenils.
- mesura 5.5. El CAP
- mesura 5.6. L'Escorxador.
- mesura 5.7. Altres equipaments que es considerin necessaris per a la cohesió social dels barris.

línia 6. Bon govern urbà i participació ciutadana:

- mesura 6.1. Impuls del teixit associatiu
- mesura 6.2. Pla de participació.
- mesura 6.3. Consensos.
- mesura 6.4. Pla de comunicació.
- mesura 6.5. Proposta organitzativa.
- mesura 6.6. Definició d'un Observatori Social /Antena social.

9. Organització del pla integral

Els programes integrals també necessiten d'espais de concertació plural que es poden definir en un organisme estructurat i formal, per tal de treballar en el disseny de les actuacions, així com en el seu seguiment. A continuació s'exposa la proposta organitzativa del Pla Integral, que, d'igual manera que el conjunt d'accions del Pla, pot ésser modificada en un futur, en funció de l'evolució d'aquests organismes i del seu funcionament i avaluació.

CONSELL DEL PLA INTEGRAL

És l'organ que s'encarregarà de l'organització i tutorització del conjunt de programes i accions emmarcats al Pla Integral, acordant i consensuant les propostes d'actuació i realitzant el seguiment de les mateixes.

Estarà format pels representants dels agents ciutadans i l'administració local, segons la següent distribució:

- El regidor/a amb les competències delegades.
- Un representant per cada grup municipal.
- Un representant de l'Associació de veïns de Rocafonda
- Un representant de l'Associació de veïns del Palau.
- Un representant de la Taula d'Entitats de Rocafonda.

Formarà part també d'aquest Consell el Comissionat del Pla Integral.

En funció de les necessitats es podran articular comissions/grups de treball específics que permetin la participació d'altres regidors/es amb competències municipals i/o altres entitats/associacions vinculades.

OFICINA PLA INTEGRAL

És l'espai on el Pla Integral adquirirà la seva dimensió més pública i propera al ciutadà, ja que serà on tothom que estigui interessat podrà apropar-se a conèixer les accions i projectes endegats. Serà també el centre de gestió i coordinació del Pla Integral i concentrarà les següents funcions:

- **Coordinació i assessorament** de les diferents línies de treball del pla integral.
- Convocatòria de **reunions de treball**, sessions informatives i/o d'altres.
- Vetllar per la **transversalitat** del projecte, evitant encavalcaments o llacunes.
- Donar **suport tècnic** als líders de les diferents línies de treball en l'execució de les seves tasques.

- **Difusió i promoció** del pla integral i dels seus projectes.
- Recerca de **fonts de finançament** per als projectes.
- Ser receptor d'**idees** (rol "d'antena") i acumular/irradiar **coneixement**.

COMISSIÓ TÈCNICA MUNICIPAL

És l'estructura de coordinació interna que ha de permetre la transmissió de la informació rellevant que permeti l'optimització dels recursos utilitzats. Entre les seves funcions estaran:

- Validar la proposta de pla d'acció del Pla Integral que presentarà el Comissionat.
- Determinar els integrants del grups de treball
- Determinar la creació de grups de millora o projecte
- Marcar les directrius i els condicionants que permetin als grups de millora i/o als grups de treball aconseguir els objectius que es determinin.

COMISSIONAT

És el responsable tècnic del Pla Integral, nomenat pel Govern de la ciutat. Les seves funcions serien:

- Fer la proposta de l pla operatiu del Pla Rocafonda-el Palau
- Garantir la integritat del Pla.
- Direcció i dinamització dels diferents mecanismes: comissions, grups, equips, etc. que el Pla contempli com a necessaris per a executar el pla d'acció aprovat pel ple.
- Interlocutor tècnic amb els agents socials i econòmics que operen al barri, en col·laboració i de forma coordinada amb els Caps de Servei de l'Ajuntament.
- Interlocutor i coordinador de les accions municipals que es derivin del pla integral de Rocafonda-el Palau.

LA TAULA D'ENTITATS

Els barris de Rocafonda i el Palau tenen una llarga tradició associativa, especialment a Rocafonda, que ha permès articular des de fa ja uns anys la creació d'una taula d'entitats que agrupa al conjunt d'associacions i entitats que operen al barri de Rocafonda. Formen part d'aquesta taula d'entitats, a més de l'associació de veïns, entitats esportives, culturals, juvenils, educatives, comercials, de pares i mares, etc.

La taula d'entitats ha estat un punt de referència important en els darrers anys com a element de consens, treball, cooperació, debat i reflexió entre les pròpies entitats i amb l'Ajuntament.

10. Mecanismes de seguiment i avaluació.

El pla, que per la seva complexitat requereix no només de diferents mecanismes de seguiment i avaluació, haurà de preveure diferents nivells/temps per poder realitzar aquesta avaluació.

Quan	Què
Abans o inicial	<p>Avalua el programa o projecte en si mateix.</p> <p>Proporcionar criteris racionals al voltant de la conveniència o no de tirar endavant el projecte / l'acció en qüestió (pertinença / viabilitat / eficàcia / eficiència).</p> <p>Aspectes:</p> <ul style="list-style-type: none">- coherència entre les solucions que es proposen i la realitat que es pretén modificar.- Coherència i congruència interna: unitat de projecte.- Mitjans – recursos – objectius.- Objectius generals, específics i resultats.- Diagnòstic i propostes.- Rendibilitat econòmica de les accions per assolir els objectius.
Durant o gestió contínua	<p>Informació sobre la marxa del projecte que faciliti la presa de decisions al voltant de:</p> <ul style="list-style-type: none">- Continuar o no el programa.- Redefinir o no els objectius i fites proposades.
Ex-post	<p>Valorar l'assoliment de ls resultats en termes de:</p> <ul style="list-style-type: none">- Eficiència.- Productes.- Efectes.- Impactes.

El fet de plantejar l'elaboració d'un pla anual d'actuació permet fer, com a mínim, una revisió anual dels objectius plantejats i de les propostes desenvolupades. Caldrà establir mecanismes de detecció de les necessitats dels ciutadans i les ciutadanes de l'àmbit d'actuació del pla integral.

Cada projecte que es desenvolupi haurà de preveure els seus propis mecanismes de seguiment i avaluació que, conjuntament amb altres de tipus més generals, ens hauran de permetre d'analitzar i de fer el seguiment del Pla Integral de Rocafonda-el Palau.